

és teli
kért
szerinti
NŐ
huta sa-
sarok)

Szerkesztőség, kiadó
vatal és nyomda:
Uj-Kolozsvár, St. Baron
& Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77
H. N. Sz. — — — 2-28
Egyes szám ára pályá-
számon és vidéken 5 lej
Egyesreantben is 5 lej

Cenzurat Suciu.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	— — 1150
Félévre	— — — 600
Negyedévre	— — 320
Egy hónapra	— — 110

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40—
Egyes szám	— — 3—

1927 szeptember 13 Kedd

Ciuj-Kolozsvár * X évfolyam * 207 szám

5687 Elui 16

Weizmannt választották meg újra a cionista világszervezet elnökévé

(Bázel, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tizenötödik cionista kongresszus tíznapos tanácskozása után megejtette a cionista világszervezet vezetőségének választását. A választást óriási érdeklődés előzte meg. Az általános figyelem Weizmann személye felé irányult, akit a kongresszus a jövő kongresszusi időszakra ismét elnökké választott meg. A választás eredményének kihirdetése után Weizmann professzort szünni nem akaró szimpátia-tüntetéssel ünnepelték.

(Bázel, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kongresszus tizenegyedik ülése elején dr. Katznelson betérjlesztette az egészségügyi bizottság javaslatát. Felszólították a Palesztina-exekutívét, hogy az ország egészségügyi állapotának rendezése terén a jisivval egyetértően járjon el. Elő kell ugyanis készíteni a jisivot az ország egészségügyének önálló átvételére. Követelik továbbá a Palesztina-kormánytól, hogy vegyen részt az egészségügy pénzügyi megalapozásában. A kongresszus a palesztinai betegsegélyző pénztárak egységesítésében az ország konzolidációja felé való nagy haladást lát. Nathan Strausznak és nejének az egészségügyi centrum felállítására körüli érdemeiért a kongresszus köszönetét fejezi ki. A javaslatot egyhangulag elfogadták.

A tizenharmadik ülés azzal kezdődött, hogy dr. Rottenstreich referens, a pénzügyi bizottság elnöke megindokolta a bizottság több határozati javaslatát. Rámutatott a fonák helyzetre, hogy míg a palesztinai kormány a zsidó bevándorlás révén fokozódó bevételi többletet tett szert, addig egyetlen lépést sem tesz ahhoz, hogy lehetővé tegye a külföldi tőke beözönlését.

Kölcsönbizottságot alakítanak

— Mindettől függetlenül azonban — mondtotta a szónok — nekünk alkalmat kell adni saját iniciatívánkkal a palesztinai kormánynak, hogy az ujjáépítés művét külföldi kölcsönnel is elősegítse. A cionista világszervezet feladata az ujjáépítés tempóját és munkáját mindenképen lehetővé tenni.

A kongresszus ezután elvben egy kölcsönbizottság kijelölését határozta el. A bizottság központja valamelyik európai városban lesz, albizottságai pedig Palesztinában fognak működni. Az erre vonatkozó határozatokat elfogadták.

A tanácskozás további folyamán az ellenőrző hivatal felállításáról határoztak. A hivatal felállítása érdekében különösen Stricker delegátus exponálta magát egy a bizottságban, valamint a plénum előtt. Szerinte a hivatal funkciója hasonlítana a különböző államokban a kormány mellett működő legfelsőbb számviteli kamarához. A jelentés szerint a kongresszus felállít egy olyan ellenőrző hivatalt, amely felülvizsgálja és állandóan ellenőrzi mindazon intézmények bevételét és kiadását, amelyek cionista, vagy a cionista szervezettől függenek, vagy amelyek a cionista világszervezetnek felelősséggel tartoznak. A hivatal élére egy felelős ellenőr állítandó. A hivatal feladatai közé tartozik a szabályszerű ügyvitel ellenőrzése, a kongresszusi határozatok végrehajtásának és a cionista intézmények surlódásmentes együttműködése, továbbá a teljes szervezeti apparátus egyszerűsítése és olcsóbbá tétele.

Stephen Wise nem jött vissza

Nevezetes eseménye még ennek az ülésnek, hogy Stephen Wise a hozzá intézett távirati

megkeresésre, hogy jöjjön vissza és vegyen részt a politikai bizottság és a kongresszusi munkákban, tagadó választ adott. Ugyanezen a napon beszéltek arról is, hogy a palesztinai exekutive összeállítása tekintetében már meg egyezés jött létre. Eszerint az exekutive a következőkből fog állani: Kish ezredes, Szoldtné asszony, Sacher, valamint van Vriesland, mint kinevezett kincstárnok.

A következő üléseken megválasztották a tiztagu kölcsönbizottságot, amelyben a kongresszus legkiválóbb pénzügyi szakemberei foglalnak helyet. A Jewish Agency feletti vita során dr. Nachum Goldmann két határozati javaslatot terjesztett be a kisebbség nevében. Az első határozat sajnálkozását fejezi ki, hogy Weizmann és Marshal paktumot kötöttek és ezáltal dezavualták az amerikai cionistákat. A javaslat szerint ez a tény a cionizmusnak a zsidó életben való hegemóniáját megrendítette.

Hogyan történt a Wise-incidens?

Stephen Wise feltűnő körülmények között történt visszalépésének eléményeiről a Zsidó Távirati Iroda a következőket jelenti:

A politikai bizottságban komoly nézeteltérésre került a sor, amikor Tjulin amerikai delegátus azt, a Stephen Wise által támogatott javaslatot tette, hogy Londonban külön bizottság működjön. Ennek a bizottságnak feladata öröködni a mandatárius hatalom és a zsidó nemzeti otthon közötti viszony fölött, valamint ellenőrizni, vajjon a Palesztina-kormány a mandátum szellemében munkálkodik-e? A bizottságnak legyen meg a joga, hogy dr. Weizmann vezetésével közvetlenül tárgyalhasson a kormányokkal.

Dr. Weizmann a javaslat betérjlesztésekor kijelentette, hogy az exekutive nem fog tudni elviselni egy ilyen bizottságot és bizalmatlanságnak fogja tekinteni, ha a bizottság megalakítását elhatározzák.

Charles Cohen, az amerikai delegáció nevében kijelentette, hogy a Wise és Tjulin javaslata nem elfogadható és hozzátette, hogy ez a két bizottsági tag nem képviseli az amerikai delegációt.

Stephen Wise erre kijelentette, hogy Cohen közlését dezavualásnak tekinti és ebből levonja a konzekvenciákat. Azonnal visszalépett a bizottság elnöklésétől és letette kongresszusi mandátumát. Tjulin azonban csak mint a politikai bizottságban viselt tisztjéről mondott le, de fentartotta magának a kongresszusi delegátusi tisztség megtartására vonatkozó döntést.

Dr. Weizmann dr. Wise elutazása után Wiesbadenbe sürgőnyt menesztett, felkérve a newyorki főrabbit, vonja vissza lemondását és térjen vissza a kongresszusra, minthogy csak félreértésről van szó.

Az amerikai delegáció rendkívüli ülésben foglalkozott dr. Wise lemondásával. Az ülésen

Jabolinszky újra leszögezi régi álláspontját

Lipsky válszában kifejtette, hogy az amerikai cionisták teljesen szolidárisak Weizmannal. A kisebbségi javaslatok felett való szavazás alkalmával a rezolúciót elvetették. A második határozat követeli, hogy a kibővített Jewish Agency végleges megalakulása előtt össze kell hívni a kongresszust, amely végleg határoz a kibővített Jewish Agency szerkezetére és hatásköre felett.

Ezt a határozatot névszerinti szavazással 66 szavazattal 55 ellen elvetették. A kisebbségnek ez a tekintélyes számaránya nagy feltűnést keltett a Házban.

Jabolinszky szót kér és kijelenti, hogy pártja a leghatározottabban ellenzi még kísérletét is annak, hogy a politikai funkciókat nemcionistákkal megosszjuk. Ennek a szavazásnak az eredménye — ugymond — a kongresszusban nagyon nyomott hangulatot keltett.

A következő ülésen a szervezeti bizottság referense tett jelentést. Dr. Rosenblüth kifejtette, hogy a világszervezet és az anticionisták között új szellemi harcnak kell megindulni és újra fel kell venni velük az eszmecsért.

Jelentős határozata még ennek az ülésnek, hogy elfogadták a politikai bizottságnak azt a javaslatát, amely többek között megállapítja, hogy a palesztinai közigazgatásnak a jisiv és a zsidó nép teljesítményével szemben tanúsított magatartása sem a mandátum szellemének, sem a mandátum határozatainak nem felel meg. A javaslat taxative felsorolt reformokat követel a Palesztina-kormánytól.

kihangsúlyozták, hogy Charles Cohennek nem volt meghatalmazása arra, hogy dr. Wiset dezavualja. Elhatározták, hogy dr. Wisenek telegramot küldenek Wiesbadenbe és megkérik őt, hogy térjen vissza a kongresszusra.

Stephen Wise azonban — mint azt máshelyen is közöljük — tagadó választ adott mindkét helyről érkezett hívásra és Párison át Amerikába tér vissza.

A kanadai zsidók milliós adománya

Az ülések egyikén Ussischkin a Zsidó Nemzeti Alap igazgatója, többek között bejelentette kanadai útjának eredményét, amiről egyébként annak idején az Uj Kelet is hírt adott. Ussischkinnek ez a történeti fontosságú bejelentése így hangzott:

— Most pedig referálunk kanadai munkásságunkról. Kanadában mindössze 120 ezer zsidó él és ebben az országban nincsenek zsidó milliomosok. Mindennek ellenére a Keren Kajem direktóriumának sikerült rövid idő alatt egymillió dollárnyi jegyzést elérnie. Ebből az összegből 300 ezer dollárt már be is fizettek.

— A pénzen a zsidó nép számára 50 ezer dunam földet lehet megváltani. Most kaptam egy sürgőnyt és közölhetem Önökkel, hogy a földet már meg is vásároltuk. A kanadai cionistáknak ez a teljesítménye egymagában nagyon fontos, de sokkal fontosabb, ha nem tekintjük egyszerű epizódnak, hanem mint egy rendszer kezdetét. A direktóriumban elhatároztuk a kanadai cionistáknak a Nemzeti Alap aranykönyvébe való beiktatását. Ok lesznek a negyedik aranykönyv első szereplői. Ugy vélem, jogom van javasolni a kongresszus elnökségének, hogy maga a kongresszus fejezze ki a kanadai cionista föderáció előtt a zsidóság köszönetét.

Tudomány és tulvilági élet

Az angol tudományos akadémia legutóbbi kongresszusán az egész tudományos világot meglepő enunciació történt, olyan enunciació, mely talán első eset a pozitív tudomány kialakulása óta. Egy tudós hatalmas értekezést olvasott fel, melyben azt igyekeztek lélekkutatói megfigyelésekre hivatkozva bizonyítani, hogy — szemben a pozitív tudomány eddigi merev álláspontjával, — igenis lehetséges, helyesebben nem lehetetlen, hogy a halottak bizonyos formában tovább élnek, kontaktust tartanak tenn az élők világával, amire az első halvány bizonyítékok azok a médiumok nyújtják, akiknek "revelációit" nem lehet az abszurdumok világába atalni.

Hogy az angol tudós hipotézise mennyire helytálló, meggyőző nem, erről a laikus közlekedő nem nyilatkozhatik. Tény azonban, hogy a pozitív tudományok szolgálatában megszületett angol tudós szerveit és okfejtéseit viharzó tapssal fogadták — s ez a taps a huszadik század tudomány- és szellem-történetében van olyan forradalmi jelentőségű, mint Galilei ama kijelentése, hogy a föld alakja nem korong, hanem gömb.

Igazi jelentősége azonban mégsem ebben domborodik ki az angol tudós enunciaciójának. Igazi jelentőségét az a kortörténeti nyugtalanság adja meg, mely napjainkban mintha reneszánszát élné s a szélső materialista világfelfogás felett a neomiszticizmus halvány lobogóját tűzné ki.

Bizonyos, hogy a materialista világfelfogás jezsuitái mosolyogni fognak az angol tudós kijelentésén. A kételkedők összedugják majd fejüket és talán nyílt összeesküvést szönek a „kimérák és a sötétség“ új kísértetei ellen, melyek elterelik figyelmüket az élet és a jelen legfontosabb kérdéseiről, a gyakorlati élet, a szociális és nemzeti igaztalanságok nyugtalanító problémáiról. E hangosaknak és tiltakozóknak kétségen kívül igazuk van, de csak részben.

Mert hiszen, ha őszinték volnának és hű megfigyelői önmaguknak, ha empirikus gondolkodásuknak levonnák végső következtetéseiket is, úgy rájárnának, hogy a halál, illetőleg a halálontuli élet problémái egyidősek az emberiséggel, egyidősek a vallásokkal, melyek a tudományos világ- és életmagyarázat első primitív formái voltak. Az emberiséget, igenis, történelmi, sőt történelemelőtti szereplése óta a materiális szükségleteken kívül első sorban azok az összefüggések, titkok és rejtélyek nyugtalanították, melyek az élet megtartásának és az élet elmúlásának misztériumaival kapcsolatosak. Ha nem így volna, akkor a botokud-néger nem faragná ki primitív bálványait az afrikai őserdőben és az embereknek sohasem jutott volna eszükbe halottaik emlékének megörökítése.

Az empirikus gondolkodásnak ép úgy megvannak a maga hipokritái, mint a vallások, illetve vallás-erkölcsi felfogásnak. Ezek a hipokriták a gondolatláncban, melyen a pozitív világszemlélet gályájához kötötték magukat, nem hajlandók végigmenni és belátni azt, hogy az emberi fantáziák, gondolatok és ösztönök ép, olyan realitások és empirikus, mert érzékelhető tények, mint az anyagi világ formái és tulajdonságai. Ha ezt elfogadjuk — és el kell fogadnunk, — úgy ennek kapcsán azt is el kell ismernünk, hogy vágyunk a halálontuli élet megismerésére, hitünk abban, hogy egyáltalán lehetséges egy halálontuli élet: ősi ösztönökből, ősi emberi nosztalgiaiból fakad. Ha ezek az ösztönök kvalitatív különböznek is az ösztönöktől, melyek a létfontartáshoz szükségesek, lényegükben azonosak azzal, hiszen az élet megtartásának és örök folytatódásának mélyes és elementáris mélységeiből fakadnak.

Az angol tudós, akinek volt bátorsága ennek a meggondolásnak alapján a maga forradalmian új, helyesebben forradalmian régi felfogását enunciació, egy ősi emberi ösztönnek engedelmességet, anélkül, hogy ezzel az okkultista áltudományosság érvény akceptálta volna. Nem is tett egyebet, mint egy örök emberi hipotézist emelt a tudományos hipotézisek magaslatára, a lehetséges világába helyezett egy merőben lehetetlennek deklarált valamit, a tagadás szellemét enyhítette, mely lélektanilag sohasem is volt más, mint fájdalmas elkeseredés annak ténye felett, hogy az emberi agyvelő gondolati lehetőségei determinálva vannak s a nagy világmindenséghez mérve legszűkebb felfedezéseink és tudományos eredményeink is: pusztá tapogatózások. Lucifer kinja a művész örök kinja, akinek legszebb alkotásai is,

Tanítónők, leány-iskolák figyelmébe!

SIPOS

Az összes kézimunka-cikkeket véglegesen kiárusítom, az árakat mélyen leszállítottam. Ajánlatos, hogy vásárlásait már most eszközöljék! 30%-os ármegetakarítás!

CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 8.

kőben, fában, szobán, művészi dadogások csupán, sejtelmeknek és érzéseinknek halvány kópiái, melyek a lényegre csak tapogatózva világítanak rá.

„Sok minden vagyon e világon, jó Horáció, melyek értelmünkkel fel nem foghatók“ — mondja Hamlet barátjának. Ez a hamleti mondás minden gondolkodó lelkenél mélyén ott borong, még azoknak is, akik csak a tudomány mindenhatóságában hisznek és azokat, akik a „végső dolgok“ keserű problémáin török fejüket egyszerűen lemosolyogják.

A szélsőséges empiristák, amennyiben tudományos felfogásukat politikai hitvallássá formálták, rendszerint azzal a jelszóval üzentek hadat a tulvilági élet hitének, hogy ez a hit, helyesebben a tulvilági bűnbűvés és jutalmazás hite, a tömegek figyelmét eltereli földi bajaik okairól, miért is a vallások, főleg pedig a keresztény vallások mennyei ígérete retrográd, ártalmas valami.

Ez a tétel áll mindaddig, amíg a tulvilági életre való foglalkozás passzív, fakiri beletörődést eredményez. Am, abban a pillanatban jelentéktelen rémmé zsugorodik össze, mihelyst a tudományos meg-

figyelés, a valóságosékon felépült hipotézis arról győzhet meg bennünket, hogy tudatunk a fizika elmúlással nem szűnik meg, legföllebb átalakul, hogy mindaz, ami földi életünkben megmámorított és az élethez láncolt bennünket: nap, levegő, tenger, anyacsók, szerelem és szenvedés tovább vibrál enyészettük új formáiban s halhatatlan láncolat fizikailag össze multakkal és mámorító jóvendőkkel. Bizonyos, hogy az emberiség egyik legmélyebb és legkegyetlenebb szenvedése érte véget, ha a tudomány a halál utáni életre vonatkozólag pozitív megnyugtatót hozna számunkra, az életnek egy olyan biztonságérzése alakulna ki, mely sok mindent, ami most nyugtalanít, kínoz és gyötör bennünket, — boldog megnyugvással alakítana át és merőben átforgalmazná a halódó kultúránk és vakmerő civilizációnk meggyötört ábrázatát. Ha a halál utáni élet lehetőségét tudományosan alakulna ki végre, úgy mai, értelmetlennek látszó életünkbe új értelem fluiduma áradna, új rügyek és új álmok fakadnának a száradó ágon, melyet hitnek nevezünk. És a hit, tudjuk, hegyeket mozdít. Salamon László

A kormány egyelőre csak országos egyesületbe kívánja tömöríteni a meglevő zsidó hitközségeket

Fokozatosan akarják megvalósítani a hierarchikus egységeit

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A zsidó hitközségek egyesítéséről megjelent hírek egész Erdély zsidóságának lelki békéjét felrázták. Az első hírek még arról szóltak, hogy a minisztérium nemcsak a hitközségeket akarja egy nagy szervezetbe tömöríteni, hanem azt a célt is kitűzte magának, hogy a hitközségek belső életébe is beavatkozik oly módon, hogy nem tűr meg többet különböző rítus szerinti hitközségeket. Ezek a hírek kissé túlzottak voltak, vagy pedig a minisztérium, látva az erdélyi sajtó egyöntetű tiltakozását — megretirált e kérdésben. Információink szerint a minisztérium terve a következő:

— Még az ősz folyamán a parlament elé terjesztendő felekezeti törvény keretében külön fejezet fog foglalkozni a zsidó hitközségek sorsával.

Minden zsidó hitközségnek fel kell vennie magát a régi zsidó hitközségek uniójába,

mely természetesen, ha ez megtörténik, nevet fog változtatni és a romániai zsidó hitközségek uniója lesz az új elnevezése. A minisztérium egyelőre nem törődik azzal, hogy az unióban megszervezett hitközségek milyen rítusuk és azzal sem törődik, hogy egy városban hány ilyen hitközség van. Minden hitközség választ egy megbízottat és a megbízottak közösen megválasztják az unió vezetőségét.

— Azonban ez a terv csak az első lépés ahhoz a végső célhoz, amely az összes zsidó hitközségek egyesítését tűzte ki. Ha az unió megalakul, a következő lépés az lesz, hogy új hitközség alakítására nem fognak engedélyt adni

és a minisztérium igyekezni fog arra, hogy minden városban csak egy hitközség legyen. Ez a terv természetesen nem hajtható végre egy év alatt. Esetleg tíz évre is szükség lesz, azonban nem szabad elfelejteni, hogy az összes liberális törvények azt árulják el, hogy a kormány hosszú uralomra rendezkedik be.

— Eg előre azonban nincs másról szó, hogy a hitközségek unióját megalakítsák és egyelőre

minden hitközségnek a maga dolga lesz, hogy neolog, vagy ortodox papot fognak-e alkalmazni. De abban a pillanatban, amikor az unió létrejön,

teljesen megszűnik a rabbik szerepe a hitközség vezetésében.

Az ő szerepük csupán a hitélet, a vallások ügyek vezetésére fog szorítkozni, minden gazdasági ügy pedig a bukaresti konzisztórium hatáskörébe megy át.

Urania-Mozgó

Nagy zsidó film!

Jákob fiai

Dráma a new-yorki zsidó getto életéből, főszerepben a híres

Rudolf Schild raut

Monopol Filmcentr.

Wagner-hátszongorák

engros ártan részletre is. — 5 évi jótállással
Sternberg -- Oradea
Regele Ferdinand 14.

Teljes g

(Bucuresti-Bukarest tudósítójától) látszik, teljes erél igazgatásban felbucióját. Ugyszólván mult rezsím reprezenterek, prefektusok a család, a sikkas könyv sok más p

Jelentette az relében, Teleorn miatt letartóztatott cánus képviselő volt prefektusnak fektus ellen pedig hatalommal való miatt letartóztatott bau a prefektus megtalálni.

A néni repülőg

A »Detroit

Hamburg, szlyen a Junkers-m tengeri repülőgépsulya nem lesz n Tokió, szeptemelletti Ohulában.

Uj vas Ar

Bukarest — Na a vasu

(Bucuresti-Bukarest Kelet tudósítójától.) ban ülünk. A sz generális mély bass berregés. Még két ur virágcsokrot a generálisnak hozt egyik szoba ajtaja. Igazi katonafelesé hatalmas vázába ez szokás szerint, dülő doromboló macska otthonosan az ölt látszik szereti a m lakdeszkán is kéj macska. Most fel és egy mély hang A generális let ket betesséssel Az első kérdés:

— Generális meg képviselőnek, az erdélyi érdekek

— Mindenekel a célom. Ez olyan

vére

Kiváló gyöngeség né lődés és rec

Arnea

Teljes gőzzel purifikál a liberális kormány

Sorra felderítik az elmúlt rezsim visszaéléseit

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális kormány, ugy-
látszik, teljes eréllyel folytatja tovább a köz-
igazgatásban felburjánzott visszaélések purifiká-
cióját. Ugyiszólván nem mulik el nap, hogy az el-
múlt rezsim reprezentáns személyei: volt minisz-
terek, prefektusok, képviselők ellen ne emelnék
a csalás, a sikkasztás és a büntető törvény-
könyv sok más paragrafusában foglalt vádakat.
Jelentette az Uj Kelet, hogy Turnu-Magu-
relében, Teleorman megye székhelyen család
miatt letartóztatták Stan Popescu volt averes-
cáus képviselőt és N. Christescut, Teleorman
volt prefektusának kabinetfőnökét, Ilescu pre-
fektus ellen pedig közokirathamisítás, hivatalos
hatalommal való visszaélés és sok más deliktum
miatt letartóztatási parancsot adtak ki, azon-
ban a prefektust mindeddig nem sikerült
megtalálni.

Megállapítást nyert, hogy Ilescu prefektus
a hadikárosultak javára 18 millió lejt vett át
a pénzügyminisztériumtól, ez az összeg azon-
ban sehohol sincs átvezetve a könyvekben és így
nem nehéz kitalálni, hogy a 18 millió lejt
hova lett.

Stan Popescu képviselő ellen hat vádpontot
emel a teleormanai ügyészség. A vádpontok leg-
többje a kisajátítások körül elkövetett csalás,
amelyek során a képviselő többszáz ezer lejjel
károsította meg a megye lakóit. Stan Popes-
curól kiderült egyébként, hogy már egyizben
hamis bukás miatt eljárás volt ellene, azon-
kívül megölt egy leányt, de felmentették, mert
azzal védekezett, hogy a gyilkosság véletlenül
történt, majd felmentették a sikkasztás vádja
alól, amelyet állítólag egy szövetkezetnél kö-
vetett el.

A német Junkers-művek óriási tengeri repülőgépek gyártására rendezkednek be

A »Detroit Bűszkesége« Nagaszaki mellett kényszerleszállást végzett

Hamburg, szeptember 12. Tegnap zajlott le a hajóépítési kísérleti intézet diszgyűlése, melyen a Junkers-művek vezetője, névszerint Foerster igazgató bejelentette, hogy üzeme óriási tengeri repülőgépek gyártását készíti elő, melyeket gőzturbinák fognak hajtani. A gőzturbinák súlya nem lesz nagyobb a Diesel-motorokénál.

Tokió, szeptember 12. A »Detroit Bűszkesége« Tokió felé való repülő útján a Nagaszaki melletti Ohulában, miután benzine fogytán volt, leszállani kényszerült.

Uj vasutat és országutat építenek Arad és Nagyvárad között

Bukarest-Nagyvárad között, Kolozsvár elkerülésével, hat órával megrövidül a vasúti összeköttetés. Mosoiu tábornok széleskörű programja

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mosoiu tábornok szalonjában ülünk. A szomszédaszobából kihallatszik a generális mély basszus-hangja. A ház előtt újabb berregés. Még két látogató érkezett. Az egyik ur virágcsokrot tart a kezében. Csak nem a generálisnak hozta a virágot? Felnyílik az egyik szoba ajtaja, bejön a generális felesége. Igazi katonafeleség. A virágokat betüzi egy hatalmas vázába és a vendégek, igazi román szokás szerint, dulcsácát kapnak a virágért. Egy doromboló macska szalad végig a szobában és otthonosan az ölnökbe ugrik, a generális ugy-
látszik szereti a macskákat, mert az egyik ablakdeszkán is kéjesen nyújtózik egy szürke macska. Most felszólal a generális szobaajtaja és egy mély hang szólit bennünket.

A generális leül az íróasztalához, bennünket betesséssel egy hatalmas bőrfotóbjé. Az első kérdés:

— Generális urat Erdélyben választották meg képviselőnek, hogyan fogja a parlamentben az erdélyi érdekeket képviselni?

Elmerült országutak, új vasutak

— Mindenekelőtt a közlekedés megjavítása a célom. Ez olyan kérdés, amit nem szabad

tovább halogatni. Csak egy példára hivatkozom. Ott van a Székelyhid—Ermihályfalva országút. A vizes talaj miatt az egész országút, úgy ahogy van, szinte elmerüléssel fenyeget. Az első lépéseket ez országút megjavítása céljából már megtettem. Beszéltem a bihari és a szilágymegyei prefektusokkal, hogy egyelőre felesbe kezdjenek hozzá a munkához.

— A terveim között szerepel egy új összeköttetés Nagyvárad és Arad között. A vaskóhi országutat összekötöm Csucs felé és így egy új ut nyílik meg Nagyvárad és Arad között.

— Azonban a legfontosabb tervem a következő: kiépítem a Csucs—Vaskóh vasutvonalat és ezáltal

a brádi vasutállomáson keresztül még egy összeköttetés lesz Nagyvárad és Arad között.

De ezenkívül összekötöm Brádot Dévával és ha elkészül a petrosényi vonal, akkor megvan a direkt összeköttetés Nagyvárad és Bukarest között, a következő állomásokkal Bukarest—Craiova—Tg. Jiu—Petrosény—Déva—Brád—Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.

— Ha sikerül ez a tervem, akkor ezentúl Nagyvárad—Bukarest utvonalon nem kell meg-

tenni a kerülőt Kolozsvárra és így teljes hat órával megrövidül az út. Talán felesleges is emlitenem, hogy ennek milyen nagy fontossága van. De nemcsak a vasutvonalon, hanem az országuton is ugyanezt végre akarom hajtani.

Minden faluban telefon

— De ezenkívül a telefonvonalak kiépítése is célom. Terveim szerint minden legkisebb faluban is kell, hogy telefon- és posta-állomás legyen. Abban az esetben, ha kiépül az új Bukarest—Brassó telefonvonal, akkor azonnal megjavul a lehetősége annak, hogy Nagyváradról és a többi erdélyi városokból Bukaresttel beszélni lehessen.

— Ez a vidék fában óriási kiucseket rejt magában, azonban ez csak akkor érték, ha sikerül jó piacot találni a számára.

Minden erővel azon leszek, hogy az összeköttetést Magyarország felé megkönnyítsük,

mert Magyarország a mi fánkunk nagyszerű piaca lehet. Mi itt vagyunk a szomszédban és ha aktív módon megkönnyítjük az összeköttetést, akkor a csehországi fa helyett a mi fánkat fogják venni.

Nyugat felé...

— De majdnem ugyanez a helyzet az állattenyésztésünkkel is. Vissza kell szereznünk az ausztriai piacot az állattenyésztésünk számára és ez aztán kifogyhatatlan kincsesbánya lesz a számunkra.

— Idáig teljesen megfeledeztek arról, hogy nekünk Biharban hatalmas lignit-telepeink vannak, ezt igen könnyen át lehet alakítani metángázzá, amit pedig fel lehetne használni elektromos energia-forrássá. Az én terveim között szerepel egy

elektromos centrálé, amely nemcsak Biharmegyében, hanem Aradot, Kolozsvárt és az egész környéket ellátja elektromos energiával.

— Nem szabad elfelejtenünk a brádi és dobroesti bauxitbányákról sem, ez idáig egy teljesen kihasználatlan kincsesbánya. Pedig Európában csupán itt található bauxit, melyből alumínium gyártható. Különböző komoly terveim vannak, melyek rövidesen mind valóra kell, hogy váljanak.

— Az bizonyos, hogy pénzügyileg szüksége van e vidéknek arra, hogy támogassuk, ennek pedig az a módja, hogy a szolid bankok olcsó hitelhez juthassanak, én kétségtelenül rajta leszek, hogy

a bankok — tekintet nélkül arra, hogy kisebbségiek, vagy sem — olcsó hitelt kapjanak a Nemzeti Banktól.

E hitel elnyerésénél csak a bank szoliditása lehet mérvadó.

Uj egyetemem kap Erdély

— Egy új egyetemem is a közeljövő terveim között szerepel. A nagyváradai jogakadémia, kiegészítve a filozófiai fakultással, lesz a magja az új erdélyi egyetemnek. A nagyváradai kereskedelmi iskolát már engedélyezte a közoktatásiügyi miniszter, de ez csak a kezdet és majd meglátjuk, hogy lesz-e szükség arra, hogy magyar szakosztályt létesítsünk a kereskedelmi iskolában.

Ezután politikai tere terelődött a beszélgetés. Arra a kérdésre, hogy mi igaz a kormányátalakítás híréből, Mosoiu tábornok ezt válaszolta:

— Én nagyon jól érzem így is magamat — nevetett a tábornok, — ami pedig a kormányátalakítását illeti, arról még senki sem tud semmit.

A kisebbségi törvény

— Mi a véleménye Duca kisebbségi törvényéről?

— Arról nem tudok semmit, hogy Duca miniszter kisebbségi törvényen dolgozik, azonban az én nézetem az, hogy a kisebbségeknek román politikai pártokban kell elhelyezkedniök, mert csak így tudják biztosítani politikai, gazdasági és kulturális fejlődésüket.

Már nem volt idő arra, hogy válaszoljunk a generálisnak. Még egy látogató érkezett, egy bizalmas politikai barát, akivel a generális estére utazni készült.

Hirdessen az Uj Keletben

ARNEA

vérképző és idegerősítő vitamin tápszer.

Kiváló eredményeket mutat fel vérszegénységnél, idegességnél, általános gyöngeségnél és rossz közérzletnél, továbbá gyermekeknél rachitis, rossz fejlődés és reconvalescencia eseteiben.

Arnea használatra készen kerül eladásra, tehát nem kell használat előtt főzni, vagy másként elkészíteni.

Ára:	Dragee és csokoládé: doboz	65 lei
	Por, kis dobozban	55 lei
	„ közép „	85 lei
	„ nagy „	155 lei

Minden gyógyszerárban kapható!

Rövidesen megkezdik az első romániai rádió leadóállomás építését

Továbbra is működnek az erdélyi engedélybizottságok. Emil Giurgea dr. rádióügyi vezérigazgató nyilatkozza

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti főposta második emeletéa van a rádió vezérigazgató hivatala. Emil Giurgea dr. régi szerelmese a rádióknak. Ő volt az első, aki Romániában propagandát csinált az új találmánynak és már a háború előtt jelentek meg propaganda-füzetei. Saját terveit szerint építtette meg a bukaresti rádióosztályt és évek óta dolgozik azon, hogy felépülhessen végre a bukaresti rádió leadóállomás.

Munkatársunk mindenekelőtt megkérdezte tőle, mi igaz abból a hírből, hogy az erdélyi bizottságokat feloszlatták és ezentúl Bukarestbe kerül minden kérvény a rádióengedélyek ügyében? Giurgea dr. a következőket mondotta:

— Abban az esetben, ha tényleg így lenne a dolog, az se lenne ijesztő valami. Hiszen általában mindenki tudja, hogy mi itt Bukarestben valamivel kulánssabbak vagyunk, mint odaát. Azonban erről nincs szó.

Három bizottságot tényleg feloszlattunk, azonban ennek az volt az oka, hogy semmi munkájuk nem volt.

Az erdélyi bizottságok tovább dolgoznak, ők hagyják jóvá elsőfokon a rádióengedélyeket és hozzánk csak jóváhagyás céljából terjesztik be. Hogy pedig ez a bizottság hogyan dolgozik, azt legjobban jellemzi a rádió engedélyesek névsora. Tessék elolvasni, csupa kisebbségi polgárok nevei szerepelnek rajta.

— Azonban rövidesen azzal a kellemes hírrel örveztethetik meg olvasóikat, hogy a megvalósulás stádiumába került a bukaresti leadóállomás is. Talán emlékeznek rá, hogy két év előtt alakult meg a bukaresti Rádió Difuziunea részvénytársaság. E társaság ötvenmillió lej alaptőkével volt tervezve és ezen összegből harmincemilliót vállalt az állam. A cél az volt, hogy huszmilliót a rádióamatőrök részvényjegyzés útján fognak befizetni. A társaság rendeltetése az lenne, hogy a román rádióamatőröknek rendes napi program szerint — ahogy azt külföldön csinálják — előadásokat, felolvasásokat, szindarabokat, operaelőadásokat továbbítsanak. Már kész is volt a pontos program,

az állam a harmincmillió hozzájárulása fejében átadott a társaságnak egy házat, a hozzávaló magas-antennával és felszerelésekkel,

még csak az ugynevezett stúdiót kellett volna felépítsük, ahol a koncerteket, felolvasásokat, szavakat tartottunk és továbbítottuk volna a herestrau-i leadóállomásra. A tervek szerint Kolozsváron, Nagyváradon és Temesváron lett volna egy-egy közvetítő állomás, úgy hogy a környéken levő amatőrök olyan kezdetleges eszközökkel is hallhatták volna a leadott előadásokat, amely készülékeket minden iskolágyermek otthon kétszáz lej költséggel el tud készíteni és ily módon biztosítottuk volna, hogy a rádió nálunk is úgy elterjedjen, mint külföldön. Azonban a rádióamatőrök, teljesen értelmetlen módon, alig akartak tudomást venni a készülő leadóállomásról és a huszmillióból, amelyet le kellett volna jegyezzenek,

alig két-háromszáz lej értékű részvényjegyzés történt.

Ezen múlt idáig, hogy a Rádió Difuziunea-társaság nem kezdhetette meg a működését. Most azonban beadvánnyal fordultam a miniszter urhoz, amelyben felhívom a figyelmét arra, hogy minden rizikó nélkül előlegezheti az állam a hiányzó pénzt a társaság céljaira, mert hiszen abban a pillanatban, ha a társaság megalakul és reggeltől-estig a legváltozatosabb híreket, felolvasásokat, színházelőadásokat fog leadni a közönségnek, akkor egy csapásra annyi rádióamatőr fog jelentkezni, annyi kérvény fog érkezni újabb rádióengedélyekért, hogy a Rádió-Difuziunea társaság működése biztosítva lesz. Egyelőre csak annyit közölhetek, hogy az előzetes tárgyalásaim sikerre vezettek és a Nemzeti Bank útján megkapjuk a szükséges összeget és a közeljövőben megindulhat az első bukaresti

Gazdasági szerződés jött létre elvben Románia és Bulgária között

Rövidesen rendezik a két ország közötti összes függőkérdéseket

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Genfből érkezett távirat arról számol be, hogy Buroff bolgár külügyminiszter szombaton délután hosszasan tárgyalt Genfben a Hotel de la Paix-ben Titulescuval a román-bulgár függő kérdések tárgyában. A tárgyalásokon jelen volt Bratianu Vintila is. A három miniszter ad principium megállapodott a két ország között kötéendő gazdasági szerződésre vonatkozóan.

A szerződés leglényegesebb pontja az, hogy Románia rendezze a Dobrudzsában élő bulgár alattvalók birtokkérdését. Bulgária negydemillió

rádióelőadás. Még azt akarom megjegyezni, hogy a nagyváradi, temesvári és kolozsvári közvetítő állomás szintén adhat le külön programot.

Tekintettel arra, hogy az épületünk, az antenna és a felszerelés nagyrésze már megvan, nagyon kevés idő választ már el bennünket attól, hogy a nagy rádiókoncertbe egyszer csak a mi szerény hangunk is belesikoltson: Halló... itt Bukarest...

árd lejt fizet Romániának, hogy ennek fejében a bulgár alattvalóknak elkobzott birtokait visszaadja, illetve, hogy likvidálja a két ország között fennálló anyagi kérdéseket.

A bulgár lapok valósággal ünneplik Buroffot ezért a sikerért és nagyon barátságos hangon írják Romániáról. A végleges szerződés megkötése előtt a külügyminiszterek kölcsönösen meglátogatják a másik ország fővárosát. A külügyminisztériumban már biztosan tudják, hogy Titulescunak visszaérkezése után első útja Szófiába vezet.

Véresre veri egy kolozsvári uriasszonyt a 319-es számú autóbusz sofförje

Sorozatos botrányokat produkál a két autóbusz-vállalat sofförjeinek konkurrenciája

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári autobuszforgalommal kapcsolatos anomáliák miatt, amelyek különösen abból a tényből veszik eredetüket, hogy a közúti forgalmat két konkurrens vállalat bonyolítja le, amelyek sofförjei állandó háborúságot viselnek egymás ellen, állandó a panasz a közönség körében. A régi sofförgárda kicserélésével a gyakori balesetek megsapantak ugyan, de az új sofförök gorombaságukkal, indolenciáikkal és fegyelmetlenségükkel még gyakrabban adnak okot a felháborodásra. Legutóbb az Uj Kelet szombati számában közöltük egyik utas panaszos levelét arról, hogy a konkurrens sofförök, ha összetalálkoznak, féltő szöharcoakat rendeznek, amelyek során reprodukálhatatlan szidalmakkal traktálják egymást, tekintet nélkül arra, hogy a kocsikban nők is utaznak.

A sofföröknek ez az állandó versengése vasárnap délután felháborító botrányban nyilvánult meg, amelynek szenvedő hőse egy közismert kolozsvári uriasszony. A város egyik legforgalmasabb pontján

Papp Jenő, a 319. számú autóbusz sofförje eleje akart kerülni az előtte haladó kocsinak. A másik autóbusz azonban állandóan úgy kormányozott, hogy elvágja a mögötte jövő kocsit útját. Fűlsiketítő túlköelés, goromba szitkozódás, káromkodás indult meg a két sofför között. A két autóbusz megállt, mire a többi autóbuszok útját is eltorlaszolták. Bábéli zűrzavar keletkezett, a sofförök egymásnak estek és reprodukálhatatlan jelzők kíséretében boxviad lra keltek. A verekedés hevében a részben felháborodott, részben megszeppent utazóközönség kitudult az autóbuszokról, miközben N. J.-né a két verekedő sofför közé került. Papp Jenő, akinek a szeme már vérben forgott, amikor észrevette az eleje kerülő uriasszonyt, dühében vadul ütlelni kezdte. N. J.-né elterült a földön, mire Papp lerántotta az uriasszony lábáról az egyik félcipőt és azzal folytatta a verekedést.

A kínos jelenetnek az elősiető rendőrök közbelépése vetett véget, akik a két soffört a rendőrségre kísérték.

200 lejes kotta vásárlás

fejében ingyen adjuk Bartók Béla vagy Kodály legújabb, sajátkezűleg aláírt fényképét, 400 lejes vásárlásnál mind a kettőt. Lepage zenemű, Cluj

Néhai Szenkovits Elek

Grófok és inasok. Egy marosmegyei grófi család intim története a közelmúltból, 256 oldal ára 60 lei. Megrendelhető Veress Miklós könyvkereskedésénél Cluj, R. Maria 12. F. Gombos cég.

machsorim
Cluj Safruth

A sorsjegy érvényes 1981-ig
Évente 3 huzás

Ingyen

A sorsjegy érvényes 1981-ig
Évente 3 huzás

3%-os kamatozó állami sorsjegyet kap,

amelylyel 600.000 leit nyerhet már ez év szeptember havában minden vevő, kabát- vagy öltönyvásárlásnál

DIAMANTSTEIN LÁZÁR

női- és férfi-konfekció áruházában Cluj, Calea Regele Ferdinand 25. (a Főpostával szemben) ahol a legújabb divatu őszi és téli női kabátok, szőrme bundák, seal-plüss kabátok a legolcsóbban beszerezhetők.

Külön osztály férfi öltönyökben és angol szövetekben

A b
a ro

(Budapest, sítójától.) A zölnek a romá szerint a halál vány terjedőbe külön Román Ausztriában a gyarországon a két ország hat óvit zkedések

A

Két m

Belgrad, le a jugoszlá — mint jele agitáció előző nyon lévő rak tek, amely ez és a németek delmekbe. A dikális korma 64, a muzulu a szkupstinát Radicspárt 51 a szlovénpárt nyertek el.

A magya számolásánál el. Az egyik

John

Ném

(Genf, sze tójától.) A N folytatatt az beterjesztette javaslatát, au elveinek tauu kodási és le kérdés letárg harmadik biz — Az elnök kából kétmil fel a Népszö Az ismeretlen vactak, majd alapján Gua hogy az ado

Ma
a So

(Cluj-Kol tudósítójától. ciója ma dele Erich és dr. felvert bünpel bíróság befeje per tárgyalás bíróság alapos oldalra terjed foglalkozzon lyeke 17 vá Jogászokörökb

Mint az e gyalása nem nem voltak v Schultzevel é ket invokált. Giurgiu János Vasilie volt p

Figyele
ים
לדונג

A bécsi lapok rémhíreket terjesztenek a romániai gyermekparalízis-járványról

(Budapest, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi lapok állandóan rémhíreket közölnek a romániai gyermekparalízisről. A lapok szerint a halálesetek száma ijesztően nagy. A járvány terjedőben van és a gazdag családok menekülnek Romániából. Az óvintézkedések hiábavalók. Ausztriában attól félnek, hogy a járványt Magyarország át behurcolják az ország területére. A két ország hatóságait felszólították a legszigorúbb óvintézkedések megtételére.

Budapest, szept. 12. A magyar főváros közegazgatási bizottságának ma délelőtti ülésén Budapest tisztifőorvosa felszólalásában kijelentette, hogy a romániai gyermekparalízis-járvány miatt nyugtalanságra nincsen ok. Megcáfolta azokat a rémhíreket, hogy Erdélyben és Bukarestben nagy arányokban terjed a járvány. Semmiféle különleges intézkedésre nincsen ok, de az iskolaorvosok utasítást kaptak arra, hogy a romániai nyaralásukból hazakérő gyermekeket megvizsgálják.

A kormánypart győzött a jugoszláv választásokon

Két magyar és hat német kisebbségi képviselő jutott be a szkupstinába

Belgrád, szeptember 11. Tegnap zajlottak le a jugoszláv választások, amelyeket — mint jelentettük — szokatlan hevességi agitáció előzött meg. A választások a kormányon lévő radikális párt győzelmével végződtek, amely ezúttal a vajdasági magyar párttal és a németek pártjával indult a választási küzdelmekbe. A választási jelentések szerint a radikális kormányzópart 112, a demokratapárt 64, a muzulmánpart 22 képviselőt juttatott be a szkupstinába, míg az ellenzéki pártokból a Radicspárt 53, a független demokratapárt 30, a szlovénpart 19, az agráriusok 6 mandátumot nyertek el.

A magyar párt a szavazatok végső összeháborításánál mindössze két mandátumot nyert el. Az egyik magyar jelölt dr. Stréliczky Dénes,

akit Szabadkán és Váradi Imre, akit Nagybecskerekben választottak képviselőnek. Zomborban Deák képviselőjelölt megválasztása 150 szavazat híján maradt el, míg Ujvidéken a magyar párt különírtájának egy mandátumot sem sikerült elérni. Ezzel szemben a német párt nagyszerű szerveztségénél fogva, hat jelöltet választott meg: Kasszel Györgyöt, Schumacher Vilmost, Wajner Vilmost, Tajdel Györgyöt, Hartmann Simont és Kraft Istvánt. Kraft Istvánt két helyen is megválasztották, miért is egyik mandátumáról lemondott Moser János javára. A németek Szlavoniában is állítottak fel önálló listát, melynek eredménye eddig még ismeretlen, de valószínű, hogy még egy mandátumot elérnek.

John Rockefeller 2 millió dollárt ajándékozott a Népszövetségnek

Németország után a franciák is aláírják a döntőbírói szerződést

(Genf, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Népszövetség ma délelőtti ülésén folytatták az általános vitát. Guami elnök betervezte a holland delegáció módosító javaslatát, amelyben a genfi jegyzőkönyv alapelveinek tanulmányozása helyett a döntőbírói kérdési és leszerelési, valamint a biztonsági kérdés tárgyalását kívánja. A javaslatot a harmadik bizottság elé utalták.

Az elnök ezután bejelentette, hogy Amerikából kétféle millió dolláros adományt ajánlottak fel a Népszövetség könyvtárának kibővítésére. Az ismeretlen adományozónak köszönetet szavartak, majd a közgyűlés egyhangú döntése alapján Guami elnök nyilvánosságra hozta, hogy az adományt John Rockefeller ajánlotta

fel, akit lelkesen ünnepeltek.

A vita első szónoka, Molt svájci delegátus, a genfi jegyzőkönyvről és a locarnoi békéről emlékezett meg, majd Stresemann német külügyminiszter beszédével foglalkozott. Stresemann nyilatkozatát nagy jelentőségűnek tartja, főleg amiatt, hogy Németország még a Népszövetség ülésezése alatt aláírja a kötelező döntőbírói záradékot, amelynek aláírását Franciaország is kilátásba helyezte. Ugy a lengyel, mint a holland javaslatokat alkalmasoknak tartja a támadó háború veszélyének elhárítására. Végül öröndetes tényként állapítja meg, hogy annyi külügyminiszter kereste fel Genfét, amiből a népszövetségi tárgyalásokra csak üdvös következmények származhatnak.

Ma délelőtti hirdetik ki az ítéletet a Schultze-Mischnajewszky-perben

Osvada bíróság elé állítja dr. Giurgiut

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék III. szekciójára ma délelőtti hirdeti ki az ítéletet Schultze Erich és dr. Mischnajewszky Emánuel nagy port felvert bűnperében. Egy hete már annak, hogy a bíróság befejezte az izgalmasban bővelkedő monstreper tárgyalását és ez a hét arra szolgált, hogy a bíróság alaposan áttanulmányozza nemcsak az 1600 oldalra terjedő periratsomót, hanem, hogy behatóan foglalkozzon mindazokkal a paragrafusokkal, amelyekre 17 vádpontban hivatkozott az ügyészség. Jogászörökben általában marasztaló verdiktet várnak.

Mint az előrelátható volt egyébként, a per tárgyalása nem mult el nyomtalanul azok fölött, akik nem voltak vádlottak, de akiket a védelem, mint Schultzevel és Mischnajewszkivel egyrangú bűnösöket invokált. Mint azt megirtuk annak idején, dr. Giurgiu János ügyvéd, Schultze védője Osvada Vasile volt polgármester vád alá helyezését kérte

kétszer is az ügyészségtől. A tárgyalás folyamán számtalanszor invokált Osvada most nyilatkozatot tett közzé a Natiunea-ban, amelyben azt mondja Giurgiu dr.-ról, hogy hazug vádakkal illette és beígéri, hogy

a tárgyalás folyamán ellene elhangzottakért bíróság elé állítja Dr. Giurgiut.

A „Natiunea“ legújabb számában most az ügyvéd replikázik Osvada nyilatkozatára. „Kétlem — mondja nyilatkozatában Giurgiu dr., — hogy Osvada bíróság elé állitana, de, amennyiben megteszi, úgy kénytelen leszek bizonyítékokkal alátámasztani mindazt, amit a tárgyaláson elmondottam.“

Ilyenformán a Schultze-Mischnajewszky-ügy tovább hullámszik, mindenesetre azzal a változattal, hogy a védőből, aki vádolt, vádlott lesz, a tanúból pedig, akit vádoltak vádló. Késégtelenül nem érdeketlen a váratlan alakulása ennek a pernek, amely még sokat fog hallatni magáról.

A „SPORT“

harisnya- és kötöttáruházaiban hatóságilag engedélyezett általános

végeladás

van, Női és férfi harisnyákat, valamint intézeti

harisnyákat

rendkívül olcsón árusítok ki. Ne szeresse be addig szükségletét, míg olcsó árait meg nem tekinti

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és banskai dicsőség napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Főszerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Hajnal László verseiből

Egy-két hét múlva jelenik meg az erdélyi könyvpiacon Hajnal Lászlónak, az Erdély határain túl is elismert, jelentőségében a legújabb irónemzedék egyik legkiemelkedőbb egyéniségének új verskötete. Ebből közöljük az alábbi szemelvényt.

Ki lelke ring a roppant tengeren?
Kinek elfojtott sikolya suhan?
A szívek közé ékkel vert verem
Mélyére milyen gondolat zuhan?

Milyen világok romjai felett
Üli a szörnyű köd haláltörát?
Nyáron ki lopja ránk a zord telet
S már virradatkor erők alkonyát?

Mikor a nap fürödni hull a mélybe
S bibor-ruháját égre vetkezi,
Hogy sápadtan hulljunk a sír elébe,
E roppant cirkuszt ki s mért rendez?

Kaszálják már a régi Rend kalászatát,
Belőlük új mag, új világ perreg...
De feledni a régi rossz varázsát
Mégis, milyen nehéz lesz emberek!

A fergeg már ontja fellegét.
Néhányszor át is tört a zord ködön...
Ki mondja meg, szeretni kell-e még?
S mégis... Madonna lelkén öröködöm...

II.

A hosszú uton elmaradtak rendre
Az álmok álnok lányai: dalok.
És most zuzottan, tengerpartra vetve,
A régi orkán árnyéka vagyok...

A part homokján törve fekszem, árván...
Csak yárok s hálót szó körém a pók.
Mig egyszer két szerelmes erre járván,
Törött bordámon botlik meg a csók.

Ök felsikoltanak: be furcsa ember!
En csak mosolygok: jöhet a halál...
Hullámsírtám rám küldheti a tenger,
A támadás is csók mellett talál...

— Vajda Sándor londoni követ lesz?

A „Lupta“ értesítése szerint a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy egyes fontosabb követségek élére erdélyi politikusokat, esetleg ellenzékieket is állít. A „Cuvantul“ már többet tud ennél és lehetségesnek tartja, hogy a kormány felkéri Vajda Sándort, fogadja el a londoni követséget.

— Megtalálták Nungesser és Coli egy levelét. Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint a moureali francia főkonzult táviratilag értesítették a külügyminisztériumból, hogy a Girondi öbölben egy palackban Nungesser és Coli egy levelét találták meg, mely szerint a repülők Sableti-Slandtól husz mértföldre leszállottak a tengerre. Nungesser anyja állítólag felismerte fia irását. A külügyminiszter elrendelte e helyen a tenger átkutatását.

Figyelem! Aki ismeri a Rosenzweig Antal, Cluj, Piața M. Viteazul 37-38. **Figyelem!**
35 év óta fennálló zsidókönyvkereskedő üzletét, az bizalommal megrendelheti a szükséges selyem vagy gyapjú **Ügyeljen a**
Taleszét, Machsor-szükségletét, stb. mert ha azt drágálná, **névre** **nyeljen a** **névre** **névre**

— Averscu szerint amig ő él, a pártja is élni fog. A „Viitorul“ információi szerint Averscu tábornok párthíveihez levelet intézett, kérve őket, informálják a politikai helyzetről. Averscu azt kívánja, hogy az ősz folyamán nagy pártkongresszust tartsanak és ezen állítsák talpra a pártot, eltávolítva azokat az elemeket, amelyek összeomlását okozták és olyan csoportokat közelebb hozva, amelyek a pártot, erősítik. Averscu kifejtette, biztos abban, hogy nem fogják elhagyni és amig ő él, pártja is élni fog.

— Megjelent a „Mult és Jövő“ szeptember havi ünnepi száma. A nagyon szépen kiállított számból közöljük a következő tartalmat: Patay József Avigdor Haméiri élete és versei. — Három Chaluca. — M. Genessin a palesztinai Zsidó Nemzeti Színház igazgatója. — A Fruca Ember. — Haméiri: Nyílt levél Erec Jisráél első kormányzójához, Sir Herbert Samuelhez a jeruzsálemi zavargások idején. — Haméiri: A Jövő zsidó színháza. — L. Eliáv a varsói „Hajom“ Héber napilap irodalmi szerkesztője írása Haméiri jelentőségéről a héber irodalomban. — Avigdor H.: Az öreg baka. — Dr. Fürst Oszkár: Tel Aviv. — Rákosi Jenő: Az Ember tragédiájának héber fordításáról. — Karintli Frigyes levelei Haméirihez. — Avigdor H.: A küszöbön. — A „Hator“, a „Bar-Derora Jisuv“, Tel avivi, továbbá a „Hadoar“ amerikai héber lapok irodalmi fordításai. — Holder József versei. — L. Ribalow (Newyork): Az árva költő. — Dr. Barsai Dezső: A poéta. — Juda Kareni (Tel-Aviv) Haméiriről. — Dr. Pollák Sándor: „Amiben egyik lehetünk“. — Kaufheil Ernő: A bözödujfalusi „Gér“ hitközség. — Tibor Dénes: Erdélyi Hírek. — Avrahám Hanasi (Tel-Aviv): Haméiri nyelve és filológiai hatása. — Nyílt levél Achad Haamhoz. — Simon Ernst (Tel-Aviv) Az ifjuság költője. — Tollhegyről, Krónika és Szemle, Zsidó humor, Közgazdaság stb. stb. — Az illusztris számot e hónap 12-ikén, hétfőn expedálja a „Mult és Jövő“ romániai szerkesztősége Cluj, Str. Regina Maria 32.

Gabella-jegyek RÉVÉSZ

Ernő rotációs jegyüzemében — Targu-Mures

— László Andor és Péchy Erzsí afférja. Budapestről jelentik: A budapesti Király-színházban érdekes affér zajlott le Péchy Erzsí és László Andor bonviván között. Az „Alexandra“ című operett reprize szombatra volt kitűzve Péchy Erzsí kedvéért, kinek londoni útja párhetes halasztást szenvedett. Miután a régi bonvivánt: Nádor Jenő Bécsbe szerződött, az igazgatóság úgy határozott, hogy László Andor veszi át szerepét. Péchy Erzsí erre bejelentette, hogy ebben az esetben nem játszik, mert László Andor Kolozsváron annyira megsértette, hogy nem tudja elfeledni. Miután minden kapacitás hiábavaló volt, a Király-színház igazgatósága a Temesvárt tartózkodó Galetta Ferencnek táviratozott, hogy vállalja el a szerepet.

— Csalás miatt letartóztattak egy nagy-szebeni autókereskedőt. Nagyszabású autólópásból kifolyólag a kolozsvári rendőrség büntető osztályának egyik tisztje ma délelőtt letartóztatta Teszler Mihályt, egy jól szituált szebeni kereskedőnek a fiát, aki hat héttel ezelőtt még a bukaresti Vasal cég „Overland“ autólakatának volt a tisztviselője. Teszler Mihály ki akart lépni a Vasal-cég szolgálatából. Előzőleg megjelent nála Zdenko és Giovanni nevű két munkás és rávették, hogy egy Overland-gépet közvetítsen számukra. Teszler ki is adta a 280 ezer lejes gépet és a közvetítésért 30 ezer lej provizótiót fogadott el. Néhány nap múlva Teszler megtudta, hogy rászedték és megszökött Bukarestből. Már egy hónapja bujkált Kolozsváron, amíg ma a rendőrség emberei letartóztatták. Teszler a vallatás során beismerte, hogy a 30 ezer lej provizótiót megkapta, azonban nem gondolt arra, hogy a két olasz rá fogja szedni. Bukarestből azért szökött meg, mert az autó áráért magát tartotta felelősnek, de nem volt abban a helyzetben, hogy ezt a nagy összeget előteremtse.

* Bankok, ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselőinek, egyesületek tajainak 6 hónapos román kurzusokat rendezek próbaleckék előzetes bemutatásával. Bővebb felvilágosítás Lepage-nál. (Tel. 4—38.)

— A nemzetközi bíróság zsidó tagja. Hágából jelentik: Coolidge, az amerikai Egyesült-Államok elnöke Benjamin Carozát nevezte ki a hágai nemzetközi bíróság tagjává. Caroz elölje ebben a méltóságban szintén zsidó volt: Oscar Strausz, aki két évvel ezelőtt halt meg. Caroz 1870-ben született Newyorkban. Több amerikai jogtudományi műnek a szerzője és elnöke a spanyol-portugál hitközségnek.

* Parf. „Ideal“ dr. Erdélyi & Rónai, Targu-Mures. Kölni vizek, dr. Erró-féle Rapid szörte-lenítő borotva-por.

— Október elsején nyílik meg a kolozsvári szépművészeti iskola. A kolozsvári festőiskolában szeptember 15-én kezdődnek a beiratások és október 1-ig tartanak. A beiratásoknál személyesen kell megjelenni. Minden jelentkezőnek felvételi vizsgát kell letennie. A felvételi vizsgák szeptember 20-án kezdődnek. Az iskolában kétféle tanulót vesznek fel: rendes tanulót érettségi-vel vagy más egyenlő értékű képzettséggel, akik 4 évig járják az iskolát, vagy pedig 4 középiskolai végzettséggel, akik 7 évig kötelesek járni, mely idő leteltével és az iskola sikeres befejezésével rajztanári vagy mesteri diplomát kapnak. A rendkívüli tanuló a felvételi vizsga alapján csak tanulhat az iskolában, de tanári oklevelet nem kapnak az iskola befejeztével. A beiratkozásuknál a következő okmányokat kell eredetiben csatolni: iskolai bizonyítványok, születési bizonyítvány és állampolgársági igazolvány. A beiratási díj rendes tanulóknak 500 lej, magántanulóknak 1000 lej, amely két részletben is fizethető. Az előadások október elsején kezdődnek.

Select-Mozgó Elsőrangú francia vigjáték!
Isten veled... nincs más szavam
Főszerepben: Georg Melchior és Alice Tissot.
Monopol Fr.

— Lembergben játszanak a vilnaiak. Lembergől jelentik: A világhírű vilnai színházról a lengyel városi színházban játszik óriási érdeklődés és siker mellett. A napokban át kellett engednie a színházat a lengyel társulatnak. A vilnaiak most az ukrán színházban játszanak, addig, amíg fel nem épül saját színházuk. Nagy sikere volt a Szomorúságának énekes című, a vilnaiak által teljesen átdolgozott Dymow drámának, továbbá Solem Alejchem „Schwer zu sein ein Jud“ című vigjátékának. Mirjam Orleska, a Natan házaspár, Weislitzék, Kamen és fiatal felesége, Dina, arattak nagy tetszést. A társulat új tagokkal gyarapodott, akik közül Nadja Kaveni emelkedik ki. A vilnaiak Moliere-darabban: Dandin Györggyel is szokatlan sikert arattak.

— Ezen a héten végzik ki Amerikában az utolsó évek legszenzációsabb botrány-pörének két halálraíteltjét. Newyorkból jelentik: A Sing-Sing fogházban e héten ültetik villamoszékbe az utolsó évek legszenzációsabb botrány-pörének halálraíteltjét, Snyder Ruth asszonyt, aki három évvel ezelőtt szeretőjével, Kray Henrikkel meggyilkoltatta férjét, Snyder Albert lapsedesztőt, miután előbb rávette arra, hogy 50 ezer dolláros életbiztosítást kössön az ő javára. A halálraítelt asszony a legteljesebb nyugalommal várja kivégzését, míg cinkostarsa, Kray Henrik a legretentőbb kétségbeeséssel néz az ítélet végrehajtása elé.

Szörmeáru

és szűcsmunkák legelőnyösebben csak a Nagy József szörmeáru szalonjában szerezhető be. Főter 10. az udvarban

Hornyolt

és hódfarku cserepet

legjutányosabb árban
promt szállításra ajánl

Kolozsvári Agyag- és Kőipari Rt.
Cluj, Piața Unirii 20

— Uj helyiségbe költözött a kolozsvári Kishitelbank. A kolozsvári zsidó kisegészteneciák gazdasági támogatására alakult Kishitelbank és Takarékpénztár fejlődésében jelentős lépéssel jutott előre. Az intézet aránylag rövid ideig tartó működés után elköltözött Páris-utca 36. alól és a Ferdinand király-ut 5. alatt, az emeleten rendezte be új, hatalmas helyiségét.

* Seiterné Glück Ilonka zongoratanárnő óráit megkezdte. Jelentkezni fél 5—6-ig Calea Victoriei 39. I.

— Köszönetnyilvánítás. Egy nyomorgó család részére Strasser Károly, Pécska 200, Márk Sári és Moskovits Manó Kolozsvár 100—100 lejt küldött be szerkesztőségünkbe. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Hálók, ebédlők, uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók Fischer Albert butorárúháza-ban, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 61. sz. alatt. Szemben a Neolog templommal. — Irodabutorokban nagy választék.

Társaságba

is alig járhat az olyan ember, ki kellemetlen és csunya kéz, hónalj, vagy büzös lábizzadáshoz szenved. A Súdor nevű szer néhány nap alatt mindent megszüntet. 1 üveg ára 30 lej. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár Cluj.

„Safruth“ Cluj

Talesim

Róth

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legujabb
divatu
cipő-
különlöges-
ségek

Bartók Béia, Kodály Zoltán

legujabb fényképei a művészek sajátkezü aláírásával. Kis alak 15 lej, nagy alak 24 lej. utánvétellel szállítja Lepage zeneműosztály

Hölgyeim! Kalapvásárlásuk előtt tekintsek meg a

CARMEN kalapüzlet

kirakatait. Alakításokat és formálásokat 48 óra alatt készítünk. Calea Victoriei 4.

Select-Mozgó Elsőrangú francia vigjáték!
Isten veled... nincs más szavam
Főszerepben: Georg Melchior és Alice Tissot.
Monopol Fr.

Butor-

árleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemi munká-sait foglalkoztat-hassuk, ha tehát Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productiv-genossenschaft és Hoffmann zongorát pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Rétí

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

A FAMILIA kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

Közgazdaság

Szeptember 15-én döntenek a román-német közvetlen áruforgalom megindulásáról

Az összes közép-európai államok részt vesznek a konferencián

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szeptember 15-ikén nyílik meg Rottemberg an der Taube német városban az a román-német vasúti konferencia, amely a két ország közötti közvetlen áruforgalom megnyitására fog határozni. A konferencián, amelyet két napra terveznek, Magyarország, Ausztria, Lengyelország és Csehszlovákia delegátusai is részt vesznek. A román delegáció tagjai I. Joanid mérnök, a CFR kereskedelmi osztályának aligazgatója és N. Carmaziu osztályfőnök lesznek.

A konferenciának Romániára nézve igen nagy jelentősége van, amennyiben elvi kérdésekben is fog dönteni. Ilyen kérdés például a közvetlen áruforgalom utirányának megállapítása. Ezen a téren

számolni kell Lengyelország ellenállásával, amely igen olcsó vasúti tarifával dolgozik

és ezáltal az Oroszország és Danzig felé irányuló szállítmányok tranzitálását eddig ugyyszólván kizárólagosan végezte. Éppen ezért lehetséges, hogy Rottembergben a közvetlen teherszállítási tarifát 10 százalékkal fel fogják emelni. A fuvardíjakat kilométerenként és vonalszakaszonként fogják az egyes államvasutak közt felosztani és elszámolni. Ugyancsak ez a konferencia fogja megállapítani, hogy a fuvardíjakat milyen pénzben kell majd az összes árukategóriáknál fizetni. A konferencia valószínűleg a lejben és arany márkában történő fizetést fogja kimondani. Egyben valószínűleg hozzájárul az utánvételezési szállításhoz is.

Végül a delegátusok bizottságot fognak választani, amely Németország, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Lengyelország közötti kölcsönös és közvetlen áruforgalom díjazását kidolgozza.

Devizaautorizációt kaptak az Erdélyi Bank fiókjaitól. A kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt., amely Erdély egyik legjelentősebb pénzügyintézete, megkapta az összes fiókjai részére a devizaautorizációt. Ezen alkalomból Hargitay Bertalan ügyvezető igazgató Kolozsvárra hívatta a fiókvezetőket és velük részletes megbeszélést tartott a felállítandó deviza-osztályok megszervezésére vonatkozóan.

Minimális tarifa alá esnek a Lettország-ból importált áruk. Tudvalevő, hogy további rendelkezésig a kormány felfüggesztette az új vámtarifa általános tételeinek alkalmazását és kimondotta, hogy Oroszország kivételével az összes európai államokra minimális vámtarifa van érvényben. A vonatkozó körrendeletben névszerint felsorolt országok közül kimaradt Lettország, amelyre vonatkozólag a pénzügyminisztérium pótkörrendeletet adott ki, hogy a

lettországi áruk után is a minimális behozatali vámilletékeket kell fizetni.

A zsákok importvámja. A zsákok importvámja körül állandó a panasz az érdekeltek részéről, minthogy a jelenleg érvényben levő vámtarifa a mezőgazdasági szindikátusoknak és falusi szövetkezeteknek 90 százalékos kedvezményt biztosít, míg a hivatásos importőrök a teljes vámtól kénytelenek megfizetni a behozott zsákok után. Emiatt rengeteg tiltakozás történt és alighanem ezek hatása alatt most a pénzügyminisztérium körrendeletben felszólította az összes vámhivatalokat, hogy sürgősen terjesszenek fel kimutatást a következőkről: Április elsejétől a mai napig mennyi zsákok vámoztak, a deklaráció száma, ki az importőr, a régi, vagy pedig az új tarifa alapján történt-e a vámolás. A kimutatásban külön kell feltüntetni azokat a tételeket, amelyek kedvezményes vámmal jöttek be az országba.

„CULTURA“

kölcsönkönyvtár és könyvkereskedés Mátyás király-u. elején

Havi ötven lei

kölcsönjéért a román, magyar, német és francia irodalom legjobb műveit

olvashatja!

Modern és klasszikus szépirodalmi művek. Természet- és társadalomtudományi könyvtár

Minden bádogipari gép

legelőnyösebben
Steiner Mihály

cégnél. Timisoara IV. Bui. Berthelot No. 19.
Kérjen árajánlatot

Nemcsak a kereskedőknek, hanem az iparosoknak gyárosoknak is fontos a

Vámtarifa

ismereete, mert ennek alapján kell kiállítani a luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó törvényt.

ára **350 lei**

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvosztályában. — Máramarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea-maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

Tőzsde

A piac inkább lanyha volt és üzletellen.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3130-3140	—	—	492	3140	11024	13678	65065	19281/2
Newyork	161 1/2 - 162	51856	51852	—	161	570 1/2	70930	3375	—
London	790-791	2521 1/4	2521	12402	790	2778 3/4	3448 1/4	16408	48618
Páris	635-645	2032 1/2	2033	—	638	2241 1/4	27805	1823 1/4	392
Milano	885-895	2820	2820	138 1/4	884	3107	3858	183625	544
Prága	478-480	1537	1537	—	481	1692 1/2	210162	—	—
Budapest	2840-2850	9075	9075	—	—	—	12404	590345	—
Belgrád	—	913	913 1/4	—	—	10065	1249	5944 1/2	—
Bukarest	—	318	318	1570	—	354	438 1/2	2095	—
Varsó	—	58	58	—	—	6390	7922	3772	—
Bécs	2290-2300	7310	7310	—	—	8056 1/4	—	47575	—
Berlin	3860-3870	12335	12332	—	3875	13572	16868	80251	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 318, Páris 1570, Budapest 354, Bécs 43350, Prága 2095.

Gyermekének

Leszállított áron kaphatja a következőket:

- Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
- Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidó gyermekek részére) (75 helyett) 55
- Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)..... 50

Az olcsó könyvesport és a három leszállított árú könyv együttes ára 260 lej és portóköltség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

Szabó János autójavitó műhelyét

Cluj, Str. Jasilor 2 szám alól

Reg. Ferd. 56-58.

szám alá helyezte át.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Suche ein deutsch, französisch und rumänisch sprechendes Fräulein zu einem achtjährigen Mädchen und zwecks Sprachunterricht zu einem sechszehnjährigen (Sohn). Bewerberinnen mit hebräischer Sprache bevorzugt. Angebote mit Gehaltsansprüchen, Zeugnissen und Lichtbild erbeten an Maxim König/Fa. König & Lázár, Arad. 3137

400 literes egyszer használt vashordók nagyobb mennyiségben kaphatók ifj. Grünfeld Jakabnál — Fagaras. 3135

Önálló kerekedő confeció vagy hason szakmában utazói vagy vezetői állást keres. Szíves megkezdést „Önálló” jellegre — zamos Hirlapiróda, — Satu-Mare — kérek 3138

Dobozokat, postai és vasutaládákat méretszertint, rendezésre szállít

Lemnos ládagyár
Cluj, Calea Motilor 23.
Telefon 194 és 645.

Schweihoffer-féle bécsi nagy hangverseny-zongora, helyszüke miatt olcsón eladó. Feltételek megtudhatók Libertus-iroda, Str. Baba Novac 15-a.

Egy szépen butorozott nagy utcai parkettes szoba a belvárosban fürdőszoba használattal egy, vagy két fiatal embernek, kosszalt is, vagy üresen irodának kiadó azonnalra. Cim a kiadóban.

Iskolás leányka izr. családnál teljes ellátást kaphat zongorahasználattal. Cim a kiadóban.

Koriátlan kereseti lehetőséget nyújtunk intelligens uraknak és hölgyeknek művészi képeink terjesztésével. Személyes jelentkezés szükséges. — **Könyves Kálmán** műkiadó romániai vezérképviselete, Cluj, Str. Matia 1.

Segédkönyvelés és nagyobb kassza-kezelésben jártas intelligens nő több évi praktissal állást keres. „Lelkiismeretes” jellegére a kiadóba kérek.

Com. bis. izr. autonomă orthodoxă Reghin

קאנקורד

אין אונזערער קולטורסגעמינדע ווירד פֿיר זאכארט געזוכט אין שו"ב ראשון דער ת"ח וויש מרבים ערסקלאססאנער שוחט אונד פֿארציגליכער בעל תפילה איזט.

רעפֿלעקטאנטען דיע קבלות פֿאן 3 רבנים מפורסמים בעויטצען וואללען אהרע אפֿפֿערטע נעכסט אנאכע דעם אלטערס אונד פֿאמיליענ צושטאנדעם אן דען געפֿערטיגטען פֿארשטאנד איינזענדען.

ענטשפֿרעבענדעם האנראד 8 ביז 10 טווענד לייא מאנאטליך אונד אונזעהליכע נעבענעמאלר מענטש צוגעווערט.

רוועשפעוען ווערדען נור דען בערופֿענען פֿערטיגטע.

רעדן יצ"ו יום כ"ז לח' מנחם אב תרפ"ז לפ"ק.
Moritz Kasztner Daniel Fixel
פֿראַנץ נאטאר

A Zsidó Lyceum Kuratoriuma Timișoara.

Pályázat.
Timisoara-Gyárvárosban 1927. október 1-én megnyílik a román nyelvű zsidó elemi iskola I. osztálya. Az **igazgató tanítói** állást elnyerni szándékozók f. hó 20-ig nyújthatják be — egyéni viszonyait igazoló okmányokkal felszerelt pályázatukat a Timisoara-gyárvárosi izr. statusquo hitközség irodájába. Az állás elnyerésének feltételei a tanítói oklevélén kívül jártasság a román, német és héber nyelvben. Fizetés lehetőleg az állami szabályzat szerint, de megegyezés alapján. Véglegességig egy évi szolgálat után. Az állás szeptember hó végén foglalandó el.
Timisoara, 1927. szeptember 9.

ujévi lapok
50 gyönyörű színes minta, 100 drbonként
Lej 350 és 20 lej portó
"SAFRUTH" — CLUJ

SPORT

A Haggibbor 3:0 arányban győzött a KAC ellen

A TAC nyerte meg a Károly-kupát
(Cluj-Kolozsvár. szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Vasárnap délután a Haggibbor ifju erővel és rediviusz öregekkel reorganizált csapata 3:0 arányu biztos, megérdemelt és fölényes győzelmet aratott a tartalékos, hasonlóképen itju erővel felrissított KAC fölött. A győztes csapat hatalmas formajavulásról tett tanúságot ezen a mérkőzésen és a csapat fiatal játékosainak kiváló szereplése első őszi győzelmesebe érése annak a szívós nevelőmunkának, amelyet a Haggibbor már hónapok óta folytat, hogy futballesapatát az ifjuság cél- és tervszerű szisztematikus nevelése árán emelje nagyra.

A győztes csapat gerincét a formába lendülő Klein képezte, aki a centerfedezet posztját magával ragadó teljesítményt nyújtott. A védelem oszlopa dr. Hirsch volt, aki szenzációs játékokat produkált biztosan kapcsolt és szerelt, tőrölő, felszabadító rugásai a legjobb formájában lévő Csövesre emlékeztettek. A csatársor lelke és lendítő kereke a bámulatosan tejlődő, finom rafinériával játszó és eredményes Rosenfeld Gyuri volt, aki kétségtelenül a jövő nagy csatárának ígérkezik. Kinigli, aki hosszú szünet után öltötte magára a futballdresszt, néhány sikerült akciójával vonta magára a figyelmet és egyik erőssége volt a támadásornak. A Szilágyi-Hegedus balszárny gyors lefutásokkal operált. Fejlődést ígér a jobbhalf posztján szereplő **Sichermann**, a szatmári Barkochba volt játékos, agilis és odaadó játéka azonban még nélkülözi a kellő rutint és labdabiztosságot. Láb a kapuban kevés labdát kapott, míg Wesel méltó partnere volt dr. Hirschnek.

A KAC csapata egy eléggé el nem ítélhető sportszerületlenség folytán 10 emberrel állt ki az első félidőben, majd Schultz egészítette ki az együttest, amelyből Horosz kapus, Kajla, Rakitovszky váltak ki. Szilágyi és Rosenfeld Gyuri (2) voltak a góllövők, utóbbi mindkét alkalommal igen nehéz helyzetből, megvesztegető stílusban juttatta a labdát az ellenfél hálójába. Seliceanu elsőranguan bíraskodott.

Birák-Ujságírók (2:0). A reváns mérkőzést erős küzdelem után a Birák nyerték meg az erősen tartalékoit Ujságírók ellen.

CFR—RMS 5:1 (2:1)
(Cluj-Kolozsvár, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Vasárnap délelőtt a CFR jó formában lévő csapata 5:1 arányban győzte le a lelkesedés nélkül játszó RMS-t. A megerősödő vasutas együttes jó auspiciummokkal indul az őszi bajnokság elé.

Box-verseny Kolozsváron. Szombat és vasárnap este folyt le Kolozsvárt a református kollégium tornakertjében a Salvan Virgil mérnök által rendezett propaganda-boxverseny. A két este folyamán hat mérkőzést bonyolítottak le. A boxverseny résztvevői közül **Jacobut (U), Fülöp (U), Gyémánt, Rác László, Darvas, Kocsis és Schnabel** KKASE és Bonyia egyleten kiv. tüntek ki.

A TAC nyerte a Károly-kupát. Aradról jelentik: Vasárnap folytak le Aradon az AAC rendezésében a „Károly-kupa” atlétikai versenyek. A versenyt 8 ponttal a TAC atlétái nyerték meg. Péter a TAC kiváló futója 100 métert 10-8 mp. alatt futott. A rekorderedményt a sportzövetségek kiküldöttei igazolták. A verseny részletes eredményei a következők:

- 1500 m. 1. Petrescu Stadion Román 17 perc 0-6 mp. Magasugrás. 1. Stefan Coltea 171 cm. Távollgrás helyből. 1. Péter TAC 285 cm. Gerelydobás. 1. Rottmann Olimpia 48-65 m. 100 m. 1. Péter TAC 10-8 mp. 800 m. 1. Kardos AAC 2 perc 15-8 mp. Rudugrás. 1. Titz Olimpia Brassó 326 cm. Hármásugrás 1. Fischer TAC 12-60 m. (Péter 12-38 m. rel második) Olimpiai staféta. 1. AAC 4 p. 00-4 mp. 400 m. 1. Kardos AAC 55 mp. Magasugrás helyből. 1. Péter TAC 133 cm. Kalapácsdobás. 1. Bodea Coltea 41-46 m. 1500 m. 1. Petrescu St. R. 4 p. 34-8 mp. 200 m. 1. Péter TAC 23-2 mp. Diszkoszvetés. 1. Pop Zorila Coltea 36-32 m. (Dávid nem indult). Távollgrás. 1. Fischer TAC 660 cm. 10.000 m. 1. Scheirich TAC 37 perc. 400 m.-es gát. 1. Virgil St. Roman, 62-6 mp. Sulydobás. 1. Fritz Coltea 13-24 m. 2. Coste Kinizsi 12-63 m. 110 m.-es gát. 1. Albrich Olimpia 16-6 mp.

Külföldi eredmények:

Budapest. Nemzetiek—BocsKay 4:1 (2:1). Ferencváros—Bástya 5:0 (3:0). A Ferencváros hatalmas formában van és könnyű győzelmet aratott jóképességű ellenfelén. Góllövők Turay, Takács (2), Szadlacsak (2).
Hungaria—Ujpest 1:0 (0:0).
Kispest—Vasas 3:2 (1:1).
Bécsi eredmények. Hertha—Slovan 2:1. Rapid—WAC 4:1. Admira—BAC 2:0. Hakoah—WSC 2:2.

Vidéki eredmények:

Nagyvárad. AMTE—Törekvés 3:3 (2:0). Góllövők Stotta, Auer II. (2) az AMTE, Török I, Székely és Török III. a Törekvés gólszólói.
Nagyszalonta. NAC—ASC 4:1 (1:0). Góllövők Ströck I. (2). Grünbaum és Weisz NAC, Bonyhai NSC.
Aranyosgyéres. Sodronyipari SC—Maros SC 3:0 (1:0).
Temesvár. Kinizsi—Rapid 7:0 (1:0). Bajnoki, bíró Danciu.
Banatul—TMTE 2:0 (0:0). Bajnoki, bíró Kardos.
Brassó. BMTE—Brasovia 3:0 (2:0).
Bukarest. Bukarest—Csernovitz válogatott 5:2 (1:1), bíró Sadoveanu.
Zsombolya. ZsSE—UDR 1:0 (0:0) Osztaglyozó mérkőzés.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: Boross Géza és Kőkény Ilona teljes kabarétársulatának előadása (A legújabb tréfák, vigjátékok, magánszámok, mókák. Főlemelt helyekkel. Premiérbérlét 4. szám. Sorozat 16.)
Szerda: Boross G. és Kőkény I. kabarétársulatának második előadása. (Főlemelt helyekkel. Napibérlét 4. sz. A. Sorozat 17.)
Csütörtök: Boross G. és Kőkény I. kabarétársulatának harmadik estéje. Teljesen új, más műsorral. (Főlemelt helyekkel. Napibérlét 4. sz. B. Sorozat 18.)
Péntek: Boross G. és Kőkény I. kabarétársulatának bucsufőlépése (Főlemelt helyekkel. Napibérlét 4. sz. C. Sorozat 19.)

A színházi iroda közleményei

Boross Géza és Kőkény Ilona kabarétársulata Kolozsvárott. Kedden este kezd meg Budapest leghíresebb kabarétársulata négy estére terjedő vendégjátékát a magyar színházban. Aki felejteni akarja napi gondjait, aki gondtalanul akar eltölteni két és félórát, aki igazán jól akar mulatni, az okvetlenül nézze meg ezt a nagyszerű kabarétársulatot. Amin Budapest egy egész éven át kacagott, mindazt Kolozsvár négy estén megkapja. Azok a tráfák, vigjátékok, magánszámok fognak bemutatásra kerülni, amik Budapesten az évad folyamán a legnagyobb sikert aratták. Kedden és szerdán ugyanazt a műsort fogják játszani, csütörtökön és pénteken pedig teljesen új más műsort. Jegyekről tanácsos jól előre gondoskodni.

Kolbay Ildikó föllépése a Cirkuszhercegnőben. Szombaton este a Cirkuszhercegnő címszerepében fog föllépni először a színház új kitünő primadonnája Kolbay Ildikó.

Lehet-e még bérletjegyet váltani? Rendkívül sokan fordulnak a színház titkári irodájához a kérdéssel, kaphatnak-e még bérletjegyeket? Igen sokan nem voltak t. i. itthon a bérletkötés idején s igen sokan csak most jönnek rá, hogy mennyi sok előnnyel jár a bérlet. A színház titkári irodája ezuton közli, hogy néhány napig még elfogadhat új bérletjelentkezőket.

Hajnal Győző hangversenye. Hajnal Győző, a Kolozsváron előnyösen ismert bariton-énekes szeptember 19-én este fél 9 órakor fogja megtartani a római katolikus gimnázium koncerttermében ária- és dalestélyét. A kiváló énekes hangversenye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Műsorát Schubert, Schumann, Grieg, Mozart, Rubinstein, Loewe, Hildach és Kreuzer nagyszerű művei fogják nivóssá tenni. A zongorakíséretet, **Paul Gyula** zongoraművész fogja ellátni.

Hirdessen az Uj Keletben

Szerkesztő...
vatal és...
Kolozsvár...
Pop (Bras...
Tele...
1927 szept...
Be...
A kongress...
(Bázel, szept...
lott le a X...
elfogadta a...
latot terjesz...
állandó ter...
tásukért, a...
kündülya a...
felszólítja a...
tőzlatott cí...
Végül felsz...
takozáshoz.
Elfogad...
Eszerint a...
ban állapito...
A tárgy...
elnöke a kor...
azért a ven...
másodizben...
afrikában tar...
a kongresszu...
Nachum...
szólásra és r...
tagjainak, va...
működésükér...
téséhez. A...
Hatikva élén...
(Bázel, szept...
jától.) Az új...
ülése volt a...
tanácskozás, ar...
az Uj Kelet...
közöljük:
Dr. Rottenst...
ság határozatai...
rámutat arra a...
kormány elisme...
tében az állam...
let mutatkozik...
nézve, hogy a...
segítse. Azonb...
Palesztina-korm...
támogassuk, a...
meg kell tenni...
tempójához a ci...
— A takaré...
fogjuk elhagyni...
beadott javaslat...
nek az ujjáépítés...
pénzügyi bizotts...
bizottság megvál...
ügyi kérdésekkel...
permanens-bizott...
A né...
— Mi azon...
ezuttal nem arról...
tagjai milyen pá...
hogy vajjon Ered...
arra kell sulyt h...
legyenek a bizott...
tos pénzügyi java...
téeses körökkel va...
Heller: A biz...
gazdasági tervet...
építés munkáját...
kölesön kérdése...
évvél ezélt. Nem...
hanem elsősorban